

en el fons, tot sigui u). Aquí l'existència d'un subst. amb el sentit de 'bola, bony, grop' ja no és una hipòtesi sinó un fet cert; es tracta ara de l'arrel ie. *pu*/*PEU*:- lit. *pūrē* 'borla', letó *pūrs* i lit. *pūras* 'mesura de capacitat' i 'caixa de núvia'; encara que les accs. més immediates a la de 'porra' ja s'allunyen més pel costat fonètic en presentar-se amb una altra consonant com a amplificació radical: letó *pun(i)s* 'grop, tuberositat, en un arbre', *paūna* 'os del crani', prussià ant. *paunian* 'anca, natja', rus o ucraïnès *пуля* 'bola'; o bé queden més condicionals en llur evolució semàntica: si el letó *paūre* se suposa que començà per significar 'conveixitat, bombadura' és perquè de fet té el sentit de 'nuca, crani' i alhora 'cim', i si es creu una cosa semblant pel que fa al scr. *puppūla* 'inflor, flat' i *pu(p)-phusa* 'freixures', 'càpsula', cal, però, partir del supòsit que hi ha una reduplicació secundària (Pok., *IEW*, 847).

En fi per a tot plegat hem de pensar que el sorotàptic, conjunt lingüístic de lèxic ben sovint bastant afí al del bàltic, i altres cops al de l'eslau, el cèltic i fins l'irani, era tanmateix una llengua ben distinta de totes aquestes, en la qual és raonable esperar discrepàncies com *-rr-* en lloc de *-r-*, o de *-l-*, i fins de *-n-*, en les seves amplificacions radicals. El que no és possible, amb cap de les dues connexions indoeuropees que hem examinat, és que això ens vingués del cèltic, on tota *P*-indoeuropea es va emmudir molts segles abans de Crist. Això sol ja lleva tota versemblança a qualsevol etimologia cèltica de *porra*. El que fóra possible és que l'alteració de l'indoeur. *PÖRRĀ en el *bourro/bourle* gallo-romànic sigui deguda a influència del cèlt. *BORR*- 'orgullós, gras'; s'explicaria així la coincidència de la *b-* amb el territori romànic de substrat gàllic; en aquesta mesura podríem trobar alguna cosa de bo en la pensada de Hubschmid i en la seva obsessió cèltica.

DERIV.: La tesi de l'etimologia pre-rom., ieur., de *porra* rep el ferm reforç del sufix *-dssa* (-OKĀ) del derivat *pirrossa* (*pirōsā*), propi de tota la regió gironesa (Emp.-Blanès); el primer d'usar-lo literàriament degué ser el meu pare, de qui el recordo des de les seves obres més antigues, c. l'a. 1900, i a qui ho havia sentit des de la meua infància moltes dotzenes de vegades; mal entès per *AlcM*, car no significa ni rabassa ni tronc (subterrani o no) d'una planta, sinó precisament 'porra', i sobretot els elements gruixuts i bonyeguts a la part superior de qualsevol tija o branc d'un arbre o altra planta (p. ex. les *pirrosses* que capcen un liri d'aigua, les d'un tronc escapçat o rosegat per paràsits en una alzina, coscoll etc., i és clar que també pot ser un bony que formi part d'arrelam), també un picó o maça de fusta.

Ruyra defineix bé el sentit de *pirrossa*: «allò que té forma de *porra*: la *pirrossa* pot o no ésser arma de combat; la *porra* és arma de combat» (O. C., p. 378a); «el picapedrer, que havia penjat, a la barana d'un balcó, una rodella de les que avisen que no es pot passar quan fan obres a la carretera, i l'envestia a salts amb la *pirrossa* de picar grava, li féu xarbotar tament les rialles per dins del cos, que s'havia d'agafar el ventre

per no esqueixar-se», Coromines (*L'Avi dels Mussols* xiv, en *JApòstol*, p. 209). També usaren *pirrossa* Bertrana i altres gironins. D'ells passa al *DFa*.

El derivat *porrossa (documentat *Porroça* Bna. 1542 com a cognom, *DAG*) —format amb el mateix sufix que *cabòssa*, *carcabòs* etc., i molts *NLL*, com *Vilòssa*, *Besòs*, mossàr. andal. *Pedroches*, port. *-of(u)ço* i en particular el nostre *Picòssa* (molt repetit a l'Ebre, maestr. i Eiv.— dissimilat en *perrossa, s'alterà un poc més per influència dels sinònims *picot*, *picó*, *picador*, *picossa*; aquesta formació degué existir també en mossàrab andalús arabitzat, *birrozo (no hi ha distinció fonemàtica entre *e/i* en àrab), d'on amb metàtesi provocada per l'andal. *porro* 'bastó de pastor' i *porra*: *bizorro* 'porra, *pirrossa*' AlcVenceslada. Amb contaminació de mots com *composta*, *virosta*, *antosta*, *tosca*, *cloasca*, *rosca*, les variants gironines *pirrosta*, *pirrossa*, recollides pel *DAG*. *Apirrossar-se* «pendre forma de *pirrossa*», Ruyra (*La Parada*; i O. C., 378a).

Porrada [Aversó i JRoig, supra: ferida de *porra*: *clavae ictus*], Busa-N.]. *Porrejar* 'donar cops' i, obscenament: «cercant les mans / als vells galan(t)s, / qui no s'estan, / pel temps que han, / de *porrejar* / e... pledejar / ab la verdor», JRoig (*Spill*, 305), cf. port. *porra* 'penis'; «burlar-se» eiv. PzCabre. *Porrer* [Lacav., cf. supra]: «los empleats seculars són lo *porré* del molt Iltre. Capítol, ---», B. de Maldà (*Excurs.*, 12). *Porreria* 'mala passada, malvestat' [JRoig, veg. supra].

Deixar en porret 'abandonar, deixar plantat', AMAIcover (*Rond.*, i *BDLC* x, 393; xii, 250), que no deu ser sols de Manacor, car ja el recollia un home de Ciutat com Tomàs Forteza (*Gram.*, p. 370) junt amb *deixar en banda*; altrament aquí hi ha contacte de prop amb *ESPORRET* (EXPORRĒCTUM) fins al punt que no sabem què és la primària i més important entre les dues filiacions convergents; *en porreta* 'nu, mancat de tot' val. (S. XVIII) que no deu ser solament val. i men., car *plantar en porreta* (= *en porret*) es troba també parlant d'una núvia que deserta el nuvi en el moment de la boda: «vull veure com lo planta *en porreta*, davant de l'iglésia», Feliu i Codina (*La Dida*, a. 1875, p. 174); el cast. *en porreta* potser és catalanisme, si no mossarabisme. *Porro* 'exclamació d'escarni al qui ha perdut en una lluita' mall. (segadors de Lluçmajor, *BDLC* xiv, 214); i en general les §§ 2, 3, 4, que *AlcM* confon amb el *porro* liliaci. *Porró* val. 'penjoll de raïms' val. (supra); xurro *emporrónau* «atufado, enojado, enfadado» Ènguera, «uno que se queja de todo» Bicorn (Gulsoy, c. 1975); *porronar-se* men. 'atipar-se'.

Aporronar [Belv. «denostar, conviciari»; Lab.] «ja veurà: jo, filla, aquí només hi vinc que per la bona voluntat, y si un hom després de fer lo que sap, se té de veure *aporronada*... tanmateix sembla que no és del cas!», «jo la mantenía y encara m'*aporronava* per la mesquinesa del meu guany», EmVilanova (*Del meu tros*, 16; *Monòlegs*, 41). *Aporrinar* [fi S. XIX]: «aporrer, molar a golpes», avui acc. molt viva, i també «abrumar, mortificar, fastidiar, importunar» (c. 1900,